

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA OSTROŁĘKI

z dnia r.

zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia nazw ulic i placów w mieście Ostrołęka

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r. poz. 446 ze zm.) oraz art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. z 2016r. poz. 744) uchwała się, co następuje:

§ 1.

W załączniku Nr 1 do uchwały Nr VI/30/85 Miejskiej Rady Narodowej w Ostrołęce z dnia 14 stycznia 1985r. w sprawie ustalenia nazw ulic i placów w mieście Ostrołęka (Dz. Urz. Województwa Ostrołęckiego Nr 4 poz. 54) w pkt 4 wyrazy „**Batalionu Czwartaków**” zastępuje się wyrazem „**Czwartaków**”.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Ostrołęki.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Uzasadnienie do Uchwały Nr

Rady Miasta Ostrołęki

z dnia r.

W dniu 2 września 2016r. weszła w życie ustawa z dnia 1 kwietnia 2016r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, zwana dalej *ustawą*. Zgodnie z art. 1, pkt 1 *ustawy* nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, nadawane przez jednostki samorządu terytorialnego nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm lub inny ustrój totalitarny, ani w inny sposób takiego ustroju propagować.

Ustawa określa, że za propagujące komunizm uważa się także nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944-1989.

Jednostki samorządu terytorialnego mają ustawowy obowiązek – w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie *ustawy* – zmienić nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób. W przypadku niewykonania tego obowiązku wojewoda wydaje zarządzenie zastępcze, w którym nadaje nową – zgodną z duchem *ustawy* – nazwę, w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął wyżej wymieniony 12-miesięczny termin.

W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, jako wypełniająca normę art. 1 *ustawy*, powinna zostać zmieniona nazwa ulicy **Batalionu Czwartaków**.

ul. Batalionu Czwartaków - nazwę ulicy nadano w latach 50 –tych na osiedlu Wojciechowice, jako jednej z wielu mających kojarzyć się z walką wyzwolenczą lewicowych formacji podporządkowanych Moskwie (w sąsiedztwie znalazły się też ulice: I Armii Wojska Polskiego, Braterstwa Broni - w domyśle polsko-radzieckiej, czy Bielik i Makarowej). Walki i historia oddziału „Czwartaków AL”, były eksponowane przez propagandę w czasach PRL, jako przeciwstawienie legendzie oddziałów szturmowych Armii Krajowej.

Batalion Armii Ludowej im. Czwartaków – oddział szturmowy Gwardii Ludowej, a następnie Armii Ludowej, przeznaczony do zadań specjalnych, stworzony na bazie oddziału zbrojnego Związku Walki Młodych. Powstał w październiku 1943, w założeniu jako pluton GL, cztery miesiące później funkcjonował jako kadrowa kompania AL. W lipcu 1944 roku przekształcony został formalnie w batalion. W trakcie powstania warszawskiego występował jako „4 Batalion AL im. Czwartaków”. Liczył kilkudziesięciu żołnierzy w wieku od 17 do 23 lat.

Do zadań jednostki miały należeć: ochrona członków władz partii, likwidowanie agentów antykomunistycznych, przeprowadzanie akcji dywersyjnych i odwetowych w Warszawie. Początkowo oddział był z nazwy plutonem szturmowym w składzie 10 żołnierzy. Oddziałowi nadano nazwę „Czwartacy”, celowo nawiązując do sławnego 4 pułku piechoty z 1831 r. wslawionego w bitwie o Olszynkę Grochowską. Pomysłodawcą nazwy był Aleksander Kowalski z ZWM.

I znów należy podkreślić, że nikt nie powinien odmawiać szacunku żołnierzom walczącym o wolność Ojczyzny, nawet jeśli trafili do formacji, których dowódcy wysługiwali się Moskwie. Zmiana nazewnictwa ulic służy wypełnieniu dyspozycji ustawowej i podkreśleniu, że ideologia komunistyczna i jej aktywni wyznawcy nie służyli prawdziwej wolności Polski. Natomiast trud i krew żołnierza godna jest czci i pamięci.

Realizując postanowienia art. 1, pkt 1 *ustawy* proponuje się zastąpienie dotychczasowej nazwy ulicy **Batalionu Czwartaków** nazwą ulica **Czwartaków**, jednoznacznie nawiązującą do formacji wojskowej Pułku 4 Piechoty, wslawionego bohaterską obroną klasztoru w Ostrołęce podczas bitwy o Ostrołękę 26 maja 1831 roku.

Czwartaków

4 Pułk Piechoty Liniowej (Czwartaków) – polski pułk piechoty okresu Królestwa Kongresowego. Utworzony w 1815. Wchodził w struktury 2 Dywizji Piechoty. Stacjonował w Warszawie. Koszary, zwane Sapieżyńskimi, mieściły się przy ulicy Zakroczymskiej. II batalion 4 pułku stacjonował w Koszarach

Sierakowskich przy ulicy Konwiktorskiej. Pułk w okresie pokojowym składał się ze sztabu i dwóch batalionów po cztery kompanie, oraz związanych z batalionami dwoma kompaniami rezerwowymi. Stan kompanii wynosił 4-6 oficerów, 14-16 podoficerów i 184 szeregowych. Stan batalionu 830 żołnierzy. Stan pułku: 5 oficerów starszych, 54-55 oficerów młodszych, 160 podoficerów, 72 muzyków, 1664-1676 szeregowych oraz 5 oficerów i 71-82 podoficerów i szeregowych niefrontowych. W sumie w pułku służyło około 2050 żołnierzy. Pierwsze dwie kompanie pułku były kompaniami wyborczymi, czyli grenadierską i wołyżerską, pozostałe centralnymi zwane fizylierskimi, czyli strzeleckim.

Po wybuchu powstania listopadowego zreorganizowano piechotę. Pułk wszedł w skład nowo sformowanej 3 Dywizji Piechoty. 26 kwietnia 1831 r. przeprowadzono kolejną reorganizację piechoty armii głównej, dzieląc ją na pięć dywizji. Pułk znalazł się w 1 Brygadzie 3 Dywizji Piechoty.

Pułk brał udział w walkach w czasie powstania listopadowego. Walczył m.in. w obronie Olszynki Grochowskiej i w bitwie pod Ostrołęką, gdzie wślawił się między innymi obroną klasztoru.

Bitwy i potyczki:

Warszawa (29 listopada 1830)

Zakrzew (14 lutego 1831)

Dobre (17 lutego)

Wawer (18 lutego)

Grochów (20 i 25 lutego)

Wawer (31 marca)

Dębe Wielkie (31 marca)

Ostrołęka (14 i 26 maja)

Warszawa (6 i 7 września)

W 1831 roku, w czasie wojny z Rosją, żołnierze pułku otrzymali 5 krzyży kawalerskich, 55 złotych i 154 srebrne krzyże Orderu *Virtuti Militari*.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 *ustawy*, pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie *ustawy* są wolne od opłat.

Ponadto mieszkańcy nie mają obowiązku wymiany dokumentów, gdyż wszystkie dokumenty zawierające dotychczasową nazwę ulicy zachowują swoją ważność - stwierdza to jednoznacznie art. 5 ust. 2 *ustawy*.